

**ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԻՆԵՐՑԻԱՆ ԿԱՐԱՏԵՈՒՄ,
ԵՎ ՆՐԱ ՀՈԳԵՎՈՐԸ «ԿԼԱՆԵԼՈՒ» ԿԵՆՍԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔԸ**

Դոցենտ Ա. Ս. Ղարախանյան

Հայաստանի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի
պետական ինստիտուտ, Երևան, Հայաստան
E-mail: arman-karakhanyan@mail.ru

Առանցքային բառեր: Մշակույթ, ինտերցիա, անասելիություն, ձեն բուդդիզմ, միստիկա, կրոն, ինտուիցիա, հայքրիստոնյա, ինքնություն, ազգային հոգի, կարատե:

Հետազոտության արդիականություն: Մեր օրերում մշակութային վերափոխումների տեմպը դարձել է առավել ուժգին: Սովորական կենսակերպն աղետալի արագությամբ քայքայվում է, փոխվում են կողմնորոշումները, հասարակական գիտակցությունը, անդառնալիորեն կորսվում են մեր ավանդական արժեքները: Եվ այս ամենի կողքին ամենամտահոգիչը համատարած անտարբերությունն է, որը երբեք չի կարող նշանակել խաղաղ ողջախոհություն, դա կատարյալ դավաճանություն է մեր ինքնությանը: Ահա թե ինչու օտար մշակույթի դրույթային տարբեր կողմեր, ինչպիսիք կարատեում է՝ իր կրոնափիլիսոփայական ըմբռնումներով, պետք է դարձնել փիլիսոփայական մեկնաբանման նոր առարկա՝ նոր մեկնաբանությամբ վերաիմաստավորելով կարատեի հայկական դպրոցի գաղա-

փարական հենքը, նրա մեջ վերածնելով մեր ազգայն արժեքների պոտենցիալը, բացահայտելով նրա ներքին պաշարները և հայկական հոգին:

Ինչպես կարելի է հայկական մշակույթի մեջ, որի արմատները շնչավորված և հոգեկանացված են քրիստոնեական արժեհամակարգով և լուսավորչական հավատամքով, պատվաստել մի օտար տնկաշիվ, որն ամբողջովին օտար է մեր ինքնությանը և հակադրական հայկական հոգու գոյաբանությանը:

Հետևաբար, այս հարցում պետք է լինել ողջամիտ և խուսափել բոլոր տեսակի մակերեսային գնահատականներից և մոտեցումներից:

Հետազոտության նպատակը: Բացահայտել կարատեի հոգևորը «կլանելու» կենսական ուժը և նրա հոգևոր պատկանելիությունը:

Հետազոտության խնդիրները:

1. Արժեհամակարգային նկարագրություններով պարզաբանել հայ կարատեիստների <<ճանապարհը>> (դո-ն)՝ որպես փիլիսոփայական կատեգորիա:

2.Նկարագրել կարատեի մշակութային առանձնահատկությունները և նրա հոգևոր պահանջները:

Հետազոտության մեթոդները և կազմակերպումը: Հետազոտության մեթոդներն են՝

1.գրական աղբյուրների ուսումնասիրություն,

2.տարբեր գաղափարների համադրում և համակարգում,

3.ուսումնասիրվող հիմնախնդրի ընդհանրացում և վերլուծություն:

Հետազոտության արդյունքների վերլուծություն:

Աշխարհում կան տարբեր մշակույթներ, սակայն յուրաքանչյուր մշակույթ սերտ կապված է իր ստեղծողի՝ ժողովրդի (էթնոսի) հետ: Մշակույթը մարդու գործունեության հատուկ ձև է, որն արտահայտում է կյանքի կենսաձևի առանձնահատկությունը, առանձին ժողովուրդների վարքը, նրանց կյանքի մասին պատկերացումների առանձնահատկությունները:

Ճապոնական մշակույթում մեծ դեր ունի կրոնը, որը հատուկ մեխանիզմներով մարդկային վարքի, մտքի և զգացմունքների մի ամբողջական համակարգ է: Որպես ճապոնական մշակութային տարր՝ այս ժառանգությունից անմասն չի մնում նաև կարատեն իր հոգևոր-մշակութային պահանջներով և լեզվամտածողությամբ:

Կարտեի լեզուն՝ որպես մշակույթի բաղադրիչ և հոգևոր դաստիարակության ունիվերսալ միջոց

Կարատեում ճապոներեն բազմաթիվ բառեր, բառակապակցություններ, անվանումներ, ինչպես նաև պայմանական ժեստերի տարբեր տեսակներ կարատեիստների հաղորդակցման հիմնական միջոց են և կարատեում գործունեության կարևոր բաղադրիչներից մեկը: Լեզուն կարատեում ունիվերսալ միջոց է՝ նրա արժեհամակարգային մտածողության դաստիարակության գործում: Կարատեի էթնիկ պատկանելիության սովորույթների ամբողջության մեջ մեծ դեր է խաղում լեզվի և ժեստերի սովորույթը: Նրանց միջոցով կարելի է նկարագրել կարատեի գրեթե ողջ էությունը: Կարատեիստների մտածողության վրա կարատեին բնորոշ լեզվի կառուցվածքի ազդեցությունը, ինչպես նաև ձեռք բերված լեզվական նշանների համակարգի հարաբերությունը, խոսքի մեկնաբանման տարբերակայնությունից մինչև էթնոմշակութային գիտակցության ընկալումը դառնում է փիլիսոփայական հայացքների ձևավորման առարկա: Խոսքով արտահայտվելը և մտածելը լեզվական դրսևորման մեջ միևնույն երևույթներն են. խոսելը հասկացվում է՝ մտածել: Հնարավոր չէ խոսել և չմտածել, իսկ եթե մտածում ես, ուրեմն խոսում ես, քանի որ մտածելը հենց խոսելն է: Մտածում ես խոսելով և խոսում

ես մտածելով, չկա առանձին լեզու, և չկա առանձին մտածողություն: Տարբեր լեզուներով խոսող մարդիկ տարբեր կերպ են ընկալում աշխարհն ու տարբեր կերպ էլ մտածում են: Հումբոլդտի ձևակերպմամբ լեզուն ժողովրդի էներգիան է, որ բխում է նրա խորքերից, այն մարդկային հոգու կենդանի գործունեություն է, «լեզուն ժողովրդի հոգին է, իսկ ժողովրդի հոգին հենց նրա լեզուն է» [3]: Վ. Հումբոլդտը զարգացնում է այն գաղափարը, որ «յուրաքանչյուր լեզու՝ նշելով երևույթները և արտաքին աշխարհի առարկաները, իրենով խոսող ժողովրդի համար ձևավորում է աշխարհի սեփական պատկերը», «այդ պատճառով էլ տարբեր լեզուներ տարբեր աշխարհընկալումներ են» [7]: Նա նույն գաղափարը այլ բանաձևմամբ էլ է կրկնում. «...Մարդկային ցեղի լեզուների կառուցվածքը տարբեր է, որովհետև տարբեր են ժողովուրդների հոգևոր առանձնահատկությունները» [3]:

Մշակույթի յուրացումը հասարակության կամ խմբի ներսում տեղի է ունենում ուսուցման միջոցով [6]:

Ուսուցման միջոցով նաև մշակութային յուրացման խնդիր է դրված կարատեում և այդ առնչությամբ կարևոր նշանակություն է ստանում կարատեի արժեհամակարգային մտածողության և նրա դաստիարակչական դերի պարզաբանումը:

Խորհելով կարատեի կրոնափիլիսոփայական և հոգևոր մշակութային արժեքների մասին՝ կփորձենք հասկանալ նրա հոգևորի հանդեպ ձևավորված հետաքրքրությունների պատճառները և նրանով պայմանավորված մշակութային իներցիան, որը կարող է հայ մարզիկին կտրել իր ազգային հոգևոր արմատներից՝ օտարելով քրիստոնեական արժեհամակարգը՝ դոյի «փրկության» ճանապարհի հետևում թողնելով երբեմնի սերված հայկական ինքնությունն իր ողջ բովանդակությամբ:

Ըստ իս՝ կարատեի հոգևորի «կլանելու» կենսական ուժը և նրա հանդեպ մարդկանց ունեցած կողմնորոշումները, այսինքն՝ «նրան» տրվելու հակումները՝ վերացականի և անբացատրելի մեջ է, որը ոգեշնչվում է միստիկ դատողություններով, և այդ բանականությունը նպատակաուղղված բանականությունը չէ, այլ խորհրդավոր բանականություն՝ երեսպատված գայթակղիչ երևակայական երանգներով:

Կարատեում միստիկայի հոգևոր ավանդույթը

Միստիկա (*հուն.*՝ μυστικός-ից թարգմանաբար նշանակում է «փակ», «գաղտնի») նշանակում է՝ հավատ գերբնական ուժերի նկատմամբ, որի հետ մարդն անհասկանալիորեն կարողանում է կապ հաստատել, ինչպես նաև սրբազան կրոնական գործունեու-

թյուն, որի նպատակն է Աստծո (կամ ոգիների) հետ անմիջական միավորման վերապրումը [4]:

Միստիկան՝ որպես երևույթ, չունի կայուն հիմք և հաճախ հակադրվում է գիտությանը, որովհետև այն բանակա- նության հետ որևէ աղերս չունի, և գործ ունի միայն զգայական աշխարհի երե- վույթների հետ: Վիլյամ Ջեյմսն (փիլիսո- փա, հոգեբան) առանձնացրել է միստի- կային բնորոշ չորս գլխավոր հատ- կանիչներ՝ անասելիություն, ինտուիցիա, կարճաժամկետություն և կամքի ան- գործություն [1, 8]:

Վերոնշյալ հատկանիշներն առկա են նաև կարատեում՝ <<ձենի>> կրոնական հայեցակարգերում, որոնք ունեն պաշ- տամունքային բնույթ: Կարատեի մեծ վարպետները միշտ եղել են այն կարծիքին, որ կարատեն նույն ձենն է, այսինքն՝ «Կարատեն և ձենն ունեն մեկ ուղի» [5], որը խորապես ազդել է կա- րատեիստների հոգևոր մտածողության վրա՝ որպես նրանց տրանսցենդենտալ գիտելիքների աղբյուր:

Միստիկական փորձի և նրա չորս գլխավոր հատկանիշների դերը ձենում և կարատեում՝ ըստ Վիլյամ Ջեյմսի

Ձենի հայեցակարգի հիմքը ճշմար- տությունը մարդկային լեզվով և կերպար- ներով արտահայտման անհնարինության մասին դրույթն է՝ բառերի, գործողու- յունների և պայծառացման նվաճման մեջ

ինտելեկտուալ ջանքերի անիմաստու- թյան վերաբերյալ: Ձենի համաձայն՝ պայ- ծառացման վիճակը կարող է նվաճվել հանկարծակի, ինքնաբերաբար, բացար- ծակապես ներքին վերապրումի ուղիով: Այդպես էլ կարատեդոյի բովանդակու- թյունը՝ ռացիոնալ մտածողությամբ, այ- սինքն՝ բնության ու հասարակության օրենքների ըմբռնման հիման վրա, ա- ռանց միստիկայի, «նախախնամության» և «գերբնական իմաստավորության» դժվար է պատկերացնել կարատեի վար- պետների համար:

Ուշագրավ է այն, որ միստիկ փորձը և գերբնական ընդունակությունների ձեռքբերումը մարտարվեստներում միշտ տեղի է ունենում ուսուցչի կամ ընկերների հետ առնչումից դուրս: Այն ձեռք է բերվում ոչ թե ձեռնամարտի ուսուցչի մարզման շնորհիվ, այլ՝ կրոնական պրակտիկայի, աղոթքների, մեդիտա- ցիայի: Հետաքրքրական է, որ 20-րդ դա- րի խոշորագույն վարպետների գլոբալ մղումները կապված էին միայնակության մեջ երկարատև մարզումների և կրոնա- կան պրակտիկայի հետ: Այսպես՝ Ուեսի- բա Մորիխեյը վերապրել է պայծառա- ցումը և ստեղծել է այկիդոն՝ սինտոիս- տական կրոնական ուսմունքի Օմոտո-կյո առաջնորդի հետ առնչությունից հետո: Ճապոնական Գոձյու-ոյու (Գոձյուկայ) կա- րատեի հայր Յամագուտի Գոգենը սին- տոիստական խմբերից մեկում մարզման

շնորհիվ ձեռք բերեց հակառակորդի գործողությունները կանխատեսելու շնորհք, սովորեց արձագանքել իրավիճակի ցանկացած փոփոխություններն առանց որևէ մտածմունքի: Վճռական պահ եղավ Կյուկուսինկա կարատեի հիմնադիր Օյամա Մասուտացուի համար (Կիյոսումի լեռան վրա բազմամյա ճգնումը) միստիկական փորձը աշխարհիկ ընկալումներից դուրս է. նրա խորհրդաբանական ապրումները հնարավոր է հասկանալ միայն կրոնական հայեցակարգով և հոգևոր իմաստությամբ, որը կարատեի դեպքում արտահայտվում է հիմնականում ձենի հայեցակարգով [5]:

Պետք է ընդձեռն նաև, որ կարատեում միայն անասելիությունը, որպես միստիկ փորձի կարևոր հատկանիշ, հիմնականում ինքնուրույն չի արտահայտում կարատեի հոգևոր (միստիկ երևույթների) ողջ խորությունը: Հաճախ միստիկական ապրումները կարատեում ուղեկցվում են ծիսակարգերով, ինչպես մտքի արտահայտման ձևեր:

Միստիկական փորձի մյուս հատկանիշը ինտուիտիվությունն է:

Ինտուիցիա բառը գալիս է լատիներեն *intueri* բառից, որը թարգմանվում է որպես «դիտարկել» կամ վաղ միջնադարյան անգլերենով *intuit* բառից՝ «մտածել» [9]:

Թե արևելյան, և թե արևմտյան փիլիսոփաները մանրամասն ուսումնասիր-

ման առարկա են դարձրել տվյալ հայեցակարգը:

Արևելքում ինտուիցիան հիմնականում փոխկապակցված է կրոնի և հոգևորության հետ և տարբեր կրոններում ունի տարբեր մեկնաբանություններ [10]:

Բուդդիզմը համարում է, որ ինտուիցիան անմիջական գիտելիքի կարողություն է և ինտուիցիա տերմինը դնում է գիտակցական մտածողության սահմաններից դուրս, քանի որ գիտակցված միտքը չի կարող մուտք գործել ենթագիտակցական տեղեկատվություն [11]:

Ձեն բուդդիզմում գոյություն ունի կուանների լուծման մեթոդ, որի օգնությամբ զարգացնում են անձի ինտուիտիվ կարողությունները, որն էլ հանգեցնում է «լուսավորության» (Սատորի հոգեվիճակին): Ձեն բուդդիզմում ինտուիցիան համարվում է հոգեվիճակ՝ համընդհանուր մտքի և առանձնահատուկ մտքի միջև [12, 13]:

Իսլամում կան տարբեր գիտնականներ՝ ինտուիցիայի բազմազան մեկնաբանություններ տվող (որոնք հաճախ անվանում են *hadas* (արաբ. *حدس*), ճիշտ հարվածում են նշանին), երբեմն ինտուիտիվ գիտելիքներ ունենալու կարողությունը կապում են մարգարեության հետ: Սիհաբալ Դին-ալ Սուիրավադին, իր «Philosophy Of Illumination» (*ishraq*) գրքում, Պլատոնի ազդեցության հետևանքից նա գտնում է, որ ինտուիցիան լուսա-

վորության միջոցով ձեռք բերված գիտելիքն է, խորհրդավոր է իր բնույթով, և նաև առաջարկում է միստիկական խորհրդածություն (mushahada) ճիշտ դատողություն հաստատելու համար [14]:

Արևմուտքում ինտուիցիան որպես ուսումնասիրության առանձին ոլորտ չէ, բայց թեման ակնհայտորեն առանձնանում է շատ փիլիսոփաների աշխատություններում:

Ինտուիցիայի վաղ հիշատակությունները և սահմանումները կարելի է գտնել Պլատոնի աշխատություններում: Իր «Republic» գրքում նա փորձում է ինտուիցիան բնորոշել որպես մարդկային բանականության հիմնարար կարողություն՝ իրականության իրական բնույթը հասկանալու համար [15]:

Իր աշխատություններում՝ «Meno» և «Phaedo», նա նկարագրում է ինտուիցիան որպես «հավերժության հոգում» բնակվող, նախապես գոյություն ունեցող գիտելիք և մի երևույթ, որի միջոցով գիտակցվում է նախապես գոյություն ունեցող գիտելիքները:

Իսկ փորձարար փիլիսոփաներն առաջադրել են խնդիր, որտեղ ինտուիցիաները տարբերվում են տարբեր մշակույթներում և, այդպիսով, խնդրահարույց դարձնելով նրան՝ որպես փիլիսոփայական պնդում վկայություն տալը [16]:

Ինչպես տեսնում ենք, տարբեր են ինտուիցիայի վերաբերյալ թե՛ կրոնա-

կան, և թե՛ փիլիսոփայական հայացքներն ու մեկնաբանությունները: Սակայն մեր հետաքրքրության սահմաններն ուղղված են հատկապես նրա տարբերակվող ճանաչողության դաստիարակչական կողմին:

Այն, որ ինտուիցիան ունի հոգևոր արմատներ, կարծում եմ, ակնհայտ է, որովհետև գիտակցական ոչ մի պատճառահետևանքային օրենքներ այստեղ չեն գործում և, ավելին, երբ ճշմարտության որոնումների ճանապարհին միտքը հասնում է իր վերջնակետին և այլևս անզոր է առաջ շարժվելու, օգնության է հասնում ինտուիցիան:

Բոլոր մարդիկ ինտուիցիայի բնածին կարողություն ունեն, այն անցնում է զգայարաններով և ենթարկվում հոգևոր վերլուծության, և նրա սնման աղբյուրը հոգևոր ճանաչողությամբ ձեռքբերված գիտելիքներն են: Սակայն առանց բանականության նա բոլորովին ուժասպառ կդառնա, հետևաբար ինտուիցիան ապրում է գիտակցության մեջ, քանի որ առանց գիտակցության չկա նաև ճանաչողություն, և ցանկացած ճանաչողություն կյանք է առնում գիտակցությամբ:

Իմ համոզմամբ հոգևոր վերլուծությունը հոգևոր ճանաչողության մտավոր մոդելավորումն է, գործողությունների ընթացքի գիտակցված և կանխամտածված վերանայումը:

Ինտուիցիան զգացական է, և այն չի կարող լինել մշտապես հավաստի:

Ջեյմսը միստիկական փորձի վերը նշված հատկանիշների (անասելիության և ինտուիտիվության) կողքին մատնանշում է ևս երկու հատկանիշներ, որոնք չի կարելի համարել հիմնային [1, 8]:

Նախորդների համեմատ նրանք քիչ նշանակալի են, չնայած հանդիպում են բավականին հաճախ: Դրանցից մեկը **կարճաժամկետությունն է**: Միստիկական վիճակների անհետացումից հետո հիշողության մեջ նրանց վերականգնումը դժվար է: Սակայն բազմաթիվ կրկնություններից հետո նրանք ընդունակ են հարստացնել և ընդլայնել հոգին, որի կենսունակությունն էլ կարատեում ապահովում է մշապես կիրառվող արարողակարգերը:

Միստիկական փորձի չորրորդ հատկությունը, ըստ Ջեյմսի, **կամքի անգործությունն է**: Միստիկական փորձի ժամանակ կամքը կաթվածահար է լինում, կամ նույնիսկ, ասես թե գտնվում է ինչոր բարձրագույն ուժի իշխանության տակ (Նալչաջյան):

Սակայն քրիստոնյաներիս համար բարձրագույն իշխանությունը մեր Տեր Քրիստոս Աստվածն է, և ոչ մի այլ զորություն, իսկ մեր հայկական հոգիներն ամենագործուն կամքով և հավատքով վստահել ենք նրան՝ որպես միակ ճշմարտություն:

«Ես եմ ճանապարհը, ճշմարտությունը և կյանքը» [2]:

Եզրակացություն: Միստիկական անընդհատ սովորեցնում է, որ մարդու հոգու խորքում միայն մարդկայինը չէ, նրանում թաքնված է գաղտնի կապը Աստծո և աշխարհի հետ:

Հոգևոր ճիգերի և ճշմարտության փնտրման ճանապարհին, որի արդյունքում լսելի է դառնում մարդու ներքին ձայնը, պետք է պարզել նրա հոգևոր «մտածողության» ինքնությունը՝ ըստ կրոնի և հավատալիքների, որն է՝ ճշմարտության այդ ճանապարհը դեպի Քրիստոս, թե անէություն կամ դատարկություն, ինչպես կարատեում և բուդդիզմում:

Պարզունակ կլինի կարծել, թե կարատեի փիլիսոփայական համակարգը կարելի է ձևավորել քրիստոնեական արժեքներով: Ինչպես կարող է հայ քրիստոնյան կարատեն ընկալել որպես ճշմարտությանը հասնելու ուղի: Այստեղ հակադիր են բուդդիստի և քրիստոնյայի իմաստասիրական ընկալումները. յուրաքանչյուրի ոգեշնչման աղբյուրը դառնում է նրա հավատքը, գերբնականը, խորհրդավորը, աստվածայինը:

Եվ, վերջապես, ամենակարևորն այն է, թե հայ մարզիկը ինչ հավատքով և արժեքներով է պարուրում իրեն, նրա հոգին ում է փնտրում: Հետևաբար, այլադավան ուսմունքներին տրվելը հոգևոր մահ է: Հոգևոր մահ ասելով՝ հասկանում

ենք զատում, անջատում Աստծուց, իսկ թյան համար ենք և մեր հոգին իրավունք հայ մարզիկին դա ուղղակի անթույլա- չունի սասանվել: տրելի է, որովհետև մենք հավիտենու-

📖 ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Նալչաջյան Ա.Ա., Էթնիկական հոգեբանություն, Դասագիրք, Երևան, 2001:
2. Նոր կտակարան, Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին, 1992 (Հովհաննես 14:6):
3. Гумбольдт В., О различии строения человеческих языков и его влиянии на духовное развитие человеческого рода (извлечения) // **Звегинцев В. А.** История языкознания XIXXXвеков в очерках и извлечениях. Часть I. М., 1960:
- 4.Мистика // Философия: Энциклопедический словарь. / Под редакцией А. А. Ивина. — М.: Гардарики, 2004.
5. Ояма Масутацу: Философия каратэ: Роза 1993:
6. Смелзер Н. Социология: пер. с англ. — М.: Феникс, 1994
- 7.(<http://rujaz.narod.ru/szuszarina/OFIstfil.pdf>):
8. [Harmless, William (2007), Mystics, Oxford University Press, ISBN 9780198041108]
- 9.Oliver Elbs, Neuro-Esthetics: Mapological foundations and applications (Map 2003), (Munich 2005)
- 10.Intuition and consciousness – Rosenblatt AD, Thickstun JT. Psychoanal Q. 1994 Oct;63(4):696-714.
11. Ajahn Sumedho was the abbot of Amaravati Buddhist Monastery. The above is from a talk given at the Buddhist Summer School, Leicester, August 1997. Buddhism Now August 2004
- 12.Humphreys, Christmas (21 November 2005). A Popular Dictionary of Buddhism. London: Routledge. ISBN 0-203-98616-4. Retrieved 23 December 2014.
- 13.Conners, Shawn. Zen Buddhism – The Path to Enlightenment. Texas: El paso trust. p. 81. ISBN 1-934255-97-1. Retrieved 23 December 2014.
- 14.Lawson, Todd (23 September 2005). Reason and Inspiration in Islam: Theology, Philosophy and Mysticism in Muslim Thought. London: I.B touris co ltd. pp. 210–225. ISBN 1-85043-470-0. Retrieved 26 December 2014.
- 15.Kemerling, Garth (12 November 2011). "Plato: Education and the Value of Justice". Philosophy Pages.
- 16.Weinberg, Jonathan M.; Nichols, Shaun; Stich, Stephen (2012-08-13), "Normativity and Epistemic Intuitions", *Collected Papers, Volume 2*, Oxford University Press, pp. 159–190, doi:10.1093/acprof:oso/9780199733477.003.0008, ISBN 978-0-19-973347-7 :

CULTURAL INERTIA OF KARATE AND THE SECRET OF ITS SPIRITUAL CONTENT

Associate Professor A. S. Gharakhanyan
Armenian State Institute of Physical Culture
and Sport, Yerevan, Armenia

SUMMARY

Key words: Culture, inertia, ineffability, Zen Buddhism, mysticism, religion, intuition, Armenian Christian, identity, national spirit, karate.

The aim of the research is to discover the vital power of karate "to absorb" the spiritual and its spiritual belonging.

The issues of the research are to

1. define "the way" (do) as a philosophical category in the life of Armenian karatekas through value system descriptions.
2. describe the cultural features of karate and its spiritual requirements.

The research methods and organization involve study of literary sources, combination and

1. Study of literary sources,
2. Combination and systematization of different ideas,
3. Generalization and analysis of the issue under study.

The analysis of results stated that the vital power of karate and the propensity to devote to "it" lies in the abstract and inexplicable inspired by mystical judgments.

Conclusion. Mysticism constantly teaches that in the depths of the human soul along with the human a secret connection between God and the world is hidden.

On the path of spiritual cultivation and in pursuit of the truth when a person's inner voice may be heard, the identity of his spiritual "thinking" must be revealed according to religion and beliefs. The question is whether the true path leads to Christ or to nonexistence or emptiness, as in karate and Buddhism.

It seems simplistic to think that Christian values underpin the philosophical system of karate. The philosophical perceptions of a Buddhist and a Christian oppose for the inspiration for everyone becomes his own faith, the supernatural, the mysterious, the divine.

And finally, the most important is what faith and values the Armenian athlete wraps himself in, who his soul is looking for. Therefore, guiding by teachings of a different creed is a death knell. Saying death, we mean separation, division from God which is simply inadmissible for an Armenian athlete because we are for eternity, our soul has no right to waver.

КУЛЬТУРНАЯ ИНЕРЦИЯ КАРАТЕ И СЕКРЕТ ЕГО ДУХОВНОГО СОДЕРЖАНИЯ

Доцент А.С.Караханян

Государственный институт физической культуры
и спорта Армении, Ереван, Армения

РЕЗЮМЕ

Ключевые слова: армянский сенсей, воспитание, идентичность, знания, физическое воспитание, педагогика, сущность, армянский христианин.

Цель исследования. Раскрыть жизненную силу карате, «поглощающую» духовное и духовную принадлежность человека.

Методы и организация исследования. Изучение и анализ литературных источников, сопоставление разных идей в системе подготовки карате.

Анализ полученных результатов. Показано, что жизненная сила карате и склонность посвящать себя «ему» лежит в абстрактных и необъяснимых мистических суждениях. Мистицизм постоянно учит, что в глубине души человека наряду с человеком скрыта тайная связь между Богом и миром.

На пути духовного совершенствования и в поисках истины, когда внутренний голос человека может быть услышан, идентичность его духовного «мышления» должна быть раскрыта в соответствии с религией и верованиями. Вопрос в том, ведет ли истинный путь ко Христу или к небытию или пустоте, как в карате и буддизме.

Было бы проще считать, что христианские ценности лежат в основе философской системы карате. Философские представления буддиста и христианина противостоят, ибо вдохновением для каждого становится его собственная вера, сверхъестественное, таинственное, божественное

Краткие выводы. Руководствоваться учениями другого вероисповедания - это похоронный звон. Говоря смерть, мы имеем в виду разлуку, разделение с Богом, что для армянского спортсмена просто недопустимо, потому что мы для вечности, наша душа не имеет права колебаться.

Հոդվածն ընդունվել է 05.03.2021-ին:

Ուղարկվել է գրախոսման՝ 05. 03. 2021-ին: